

ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริหารจัดการให้การสงเคราะห์ ศึกษารณิ
เทศบาลเมืองเดชอุดม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
The Elderly Satisfaction Toward The Social Welfare Administration:
A Case Study of The Det Udom Municipality, Det Udom District,
Ubon Ratchathani Province

กนกกาญจน์ นรดี¹
Kanokkan Naradee

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริหารจัดการด้านการสงเคราะห์ของเทศบาลเมืองเดชอุดม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานีเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ของเทศบาลเมืองเดชอุดม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานีศึกษาปัญหา/อุปสรรค ของคุณภาพการให้บริการด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองเดชอุดม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็นผู้สูงอายุที่เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 322 คน ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เป็นมาตรฐานประมาณค่าแบ่งออกเป็นทั้งหมด 5 ช่วง ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่นอกเหนือจากคำถาม การประมวลผลข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อคำนวณค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำค่าที่ได้มาสรุปอภิปรายผล ผลการศึกษาพบว่าความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริหารจัดการให้การสงเคราะห์ ในด้านบุคลากรผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้งนี้ก็เป็นผลมาจากแนวนโยบายของรัฐ ตลอดจนของผู้บริหารเทศบาลที่ถือว่าการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางสังคมในชุมชนซึ่งรวมทั้งผู้ด้อยโอกาสกลุ่มอื่น ๆ เช่น ผู้พิการ เด็กถูกทอดทิ้งและผู้ติดเชื่อเอดส์ เป็นนโยบายสำคัญลำดับแรก ๆ ในการแก้ไขและจากสรุปผลการศึกษาก็เห็นได้ว่าประเด็นที่ประชาชนพึงพอใจมากที่สุดคือ คือ บุคลากรเทศบาลมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานและรองลงมา คือ ผู้บริหารเทศบาลมีความจริงใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งก็เป็นไปตามแนวนโยบายของผู้บริหารเทศบาล สำหรับในด้านงบประมาณผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ก็สืบเนื่องมาจากเทศบาลมีภารกิจหน้าที่หลายด้านที่ต้องจัดสรรงบประมาณไปดำเนินการในส่วนอื่น ๆ ซึ่งจะต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กันจึงทำให้งบประมาณในส่วนนี้ลดลงไปบ้าง แต่อย่างไรก็ตามก็ถือว่าสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเรียบร้อยและในด้านวัสดุ อุปกรณ์ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้งนี้นอกจากที่เทศบาลจะดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพแบบขึ้นบันได

Received: 2024-02-14 Revised: 2024-05-20 Accepted: 2024-06-04

¹ มหาวิทยาลัยขอนแก่น Khon Kaen University. Corresponding Author e-mail:
duangsawang2200@hotmail.com

แล้วยังมีการให้การสงเคราะห์ในรูปแบบอื่น เช่น จัดหาเครื่องออกกำลังกาย จัดตั้งกลุ่มชมรมผู้สูงอายุและจัดการในเรื่องของจิตใจ การมีส่วนร่วมในสังคม ซึ่งจะเห็นได้จากการที่ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจมากที่สุดในทุกข้อ ช่วยเหลือในด้านจิตใจพึ่งพิงเทศน์จากประสงฆ์ชั้นผู้ใหญ่ ส่วนในด้านการจัดการ ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในรับมาก

คำสำคัญ (Keywords): ความพึงพอใจ; ผู้สูงอายุ

Abstract

This research aimed to study the satisfaction of the elderly towards the welfare management of Det Udom Municipality, Det Udom District, Ubon Ratchathani Province, to study the factors related to the satisfaction of the welfare of the elderly of Det Udom Municipality, Det Udom District, Ubon Ratchathani Province, to study the problems/obstacles of the quality of the welfare management of the elderly of Det Udom Municipality, Det Udom District, Ubon Ratchathani Province. The population used in the research was the elderly. The tools used to collect data were the same standard interview form, Part 1: interview form for general information of the sample group, Part 2: interview form for rating scales divided into 5 ranges, Part 3: open-ended interview form to allow respondents to express their opinions and suggestions beyond the questions. Data processing used a ready-made computer program to calculate statistics, including percentage, mean, and standard deviation, to summarize and discuss the results. The results of the study found that the satisfaction of the elderly towards the welfare management in terms of elderly personnel was at a high level. This was a result of the government's policy and the municipal executives who considered helping the socially disadvantaged in the community, including other disadvantaged groups such as the disabled, abandoned children, and AIDS-infected people. It is one of the first important policies to solve. From the conclusion of the study, it can be seen that the issue that the people are most satisfied with is that the municipal personnel are responsible for their work and, secondly, the municipal executives are sincere in their work, which is in line with the policy of the municipal executives. For the budget, the elderly are moderately satisfied. This is because the municipality has many duties and responsibilities, so it has to allocate budgets to other areas, which must be done simultaneously, so the budget in this area is reduced somewhat. However, it is considered that the problem has been solved successfully. In terms of materials and equipment, the elderly are very satisfied. In addition to the municipality paying the living allowance on a tiered basis, it also provides other forms of assistance, such as providing exercise equipment, setting up clubs for the elderly, and managing mental health and participation in society. This can be seen from the fact that the elderly are most satisfied with the topic of mental support and listening

to sermons from senior citizens. As for management, the elderly are very satisfied with the service.

Keywords: Satisfaction; Elderly

บทนำ (Introduction)

สถานการณ์ประชากรที่น่าสนใจในสังคมโลกปัจจุบัน คือเรื่อง โครงสร้างประชากรที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ “สังคมผู้สูงอายุ” (Aging Society) ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งเช่นกัน องค์การสหประชาชาติ (WTO) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุ ที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นและยังมีอายุยืนยาวมากกว่าเดิม ดังนั้นแต่ละประเทศจะต้องมีมาตรการในการรองรับสถานการณ์เหล่านี้อย่างรอบคอบ มาตรการหนึ่งคือ องค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้ปี พ.ศ.2522 เป็นปีสากลว่าด้วยผู้สูงอายุ เพื่อกระตุ้นให้ประชาคมโลกตระหนักถึงความสำคัญของประชากรผู้สูงอายุ และเป็นสัญญาณเตือนให้เตรียมรับมือสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ข้อมูลประมาณการประชากรในประเทศไทย กลางปี 2557 (1 ก.ค.) มีจำนวน 64,871,000 คน แยกเป็นชาย 31,542,000 คน หญิง 33,329,000 คน (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, 2557) ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีรัฐบาลได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับผู้สูงอายุมากขึ้นเป็นลำดับ นอกจากนี้ยังมีกฎหมายที่ใช้คุ้มครองผู้สูงอายุคือพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2547 (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2547) ในปี 2550 มีจำนวนผู้สูงอายุในประเทศไทยไม่น้อยกว่า 7 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 10.9 ของจำนวนประชากรทั่วประเทศ โดยมีผู้สูงอายุหญิงมากกว่าผู้สูงอายุชายเพียงเล็กน้อย กล่าวคือผู้สูงอายุหญิงประมาณร้อยละ 55.4 ในขณะที่ผู้สูงอายุชายร้อยละ 44.6 การที่ประเทศไทยมีจำนวนผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) เกินกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั่วประเทศนั้น ถือได้ว่าประเทศไทยก้าวเข้าสู่การเป็น “สังคมผู้สูงอายุ” (Aging Society) อย่างเต็มรูปแบบแล้ว การเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุเป็นสถานการณ์ที่ทุกฝ่ายจะต้องทำความเข้าใจและร่วมกันตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมจากการเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็วของผู้สูงอายุในประเทศไทย นอกจากนี้อายุขัยเฉลี่ยของผู้สูงอายุก็ได้เพิ่มขึ้นกว่าในอดีต โดยปัจจุบันผู้สูงอายุชายมีอายุขัยเฉลี่ย 68 ปี ในขณะที่ผู้สูงอายุหญิงมีอายุขัยเฉลี่ย 75 ปี (สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ, 2550)

สภาวะการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุไทยส่วนใหญ่ยังคงสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคู่สมรสและสมาชิกครอบครัว แม้ว่าขนาดของครอบครัวจะเล็กลงผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่คนเดียวหรือโดยลำพังพบว่าแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้น ในลักษณะที่ค่อยเป็นค่อยไป จากร้อยละ 7.6 ในปี พ.ศ.2550 เป็นร้อยละ 8.6 ในปี พ.ศ.2554 (สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2554) สาเหตุสำคัญของการที่ผู้สูงอายุต้องใช้ชีวิตอยู่ตามลำพัง นอกจากนี้เป็นผลของการที่สมาชิกครอบครัวอพยพย้ายถิ่นไปทำงานที่อื่นแล้ว ยังอาจมีผู้สูงอายุอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่มียาติ ฟิน้องเป็นโสด หรือไม่มีสมาชิกในครอบครัวที่จะให้ความเกื้อหนุนดูแลหรือถูกทอดทิ้ง ซึ่งได้มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผู้สูงอายุที่จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือเหล่านี้นผ่านทางสื่อต่าง ๆ

ในปัจจุบัน สถานการณ์ที่สัดส่วนผู้สูงอายุไทยเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว การส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคในผู้สูงอายุไทยเป็นวิธีการที่ต้องการพัฒนามากที่สุด จากสภาวะทางชีวภาพขอบเขตระหว่าง

ประชากรวัยกลางคนกับผู้สูงอายุไม่สามารถขีดค้นได้โดยง่าย ทั้งนี้เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา เนื่องจากความชราที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ยิ่งกว่านั้นลักษณะอาการจากความเจ็บป่วย ก็ไม่เหมือนที่พบในวัยหนุ่มสาว การพยายามให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพแข็งแรงสามารถดำเนินชีวิตประจำวันตลอดจนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งด้านกายภาพและด้านสุขภาพนั้น การส่งเสริมสุขภาพที่มีประสิทธิภาพยังต้องการการสร้างบรรยากาศของชุมชน ที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินชีวิต เพราะประเทศไทยเป็นประเทศที่มีสภาพภูมิประเทศ สภาพดินฟ้าอากาศ ความเป็นอยู่ของประชากรในประเทศไทย จึงขึ้นอยู่กับสภาพสิ่งแวดล้อมรอบตัวเป็นสำคัญ ดังนั้นการศึกษาเพื่อหารูปแบบที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุไทย โดยการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ในปรับใช้จริงในชุมชนจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่ต้องการการศึกษา เพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในระดับประเทศต่อไปได้

ปัจจุบันโครงสร้างของสังคมและครอบครัวของไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปมากสิ่งที่เห็นได้ชัดคือครอบครัวไทยมีแนวโน้มว่าจะมีขนาดเล็กลง เป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น แต่ปัจจุบันอัตราการเกิดของไทยลดลงอย่างมาก ซึ่งคนวัยแรงงานจะเปลี่ยนผ่านไปเพิ่มสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ ทั้งนี้การที่สังคมมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นประชากรในวัยแรงงานลดลงโดยไม่มีการทดแทนจะส่งผลด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการผลิต ซึ่งในอนาคตของสังคมผู้สูงอายุไทยจะเพิ่มขึ้นมากสิ่งที่มาพร้อมกับวัยชราคือการเจ็บป่วย จะเห็นว่าภาระในการดูแลคนแก่ที่ทุพพลภาพจะเป็นปัญหาสำคัญในอนาคต ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเตรียมรับสภาพการเข้าสู่สภาพพึ่งพิงของผู้สูงอายุของไทย

การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คนพิการ เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ.2536 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2535 ในระยะแรกอยู่ในความรับผิดชอบของกรมประชาสงเคราะห์ จัดสรรให้ผู้สูงอายุ ทุกจังหวัดหมู่บ้านละ 3-5คนๆละ 200 บาท/เดือน ต่อมาบริการเบี้ยยังชีพได้ขยายกลุ่มเป้าหมาย และงบประมาณเพิ่มขึ้น 100 บาท เป็น 300 บาท/คน/เดือน ต่อมาได้ขยายเพิ่มขึ้นอีก 200 บาท เป็น 500 บาท ในปัจจุบันนี้ได้เพิ่มขึ้นตามอัตราแบบขั้นบันได โดยผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 – 69 ปี จะได้รับ 600 บาท, ผู้สูงอายุที่มีอายุ 70 – 79 ปี จะได้รับ 700 บาท, ผู้สูงอายุที่มีอายุ 80 – 89 ปี จะได้รับ 800 บาท, ผู้สูงอายุที่มีอายุ 90 ปี ขึ้นไป จะได้รับ 1,000 บาท

การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คนพิการ ระยะแรกอยู่ในความดูแลของกรมประชาสงเคราะห์ ได้รับมอบหมายให้สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดเป็นผู้ดำเนินการผ่านศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เมื่อกรมประชาสงเคราะห์ได้รวมอยู่ในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมในปี 2536 ซึ่งการบริการดังกล่าวโอนงานไปให้แรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดดูแลร่วมกับกรมประชาสงเคราะห์ นโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาลเมื่อปี พ.ศ.2542 ส่งผลให้กรมประชาสงเคราะห์เริ่มดำเนินการถ่ายโอนภารกิจของบริการเบี้ยยังชีพให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกรุงเทพมหานครดำเนินการ โดยเป็นไปตามระเบียบ กรมประชาสงเคราะห์ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์ เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุคนพิการ พ.ศ.2543 จากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2544 และวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545 ได้มีการอนุมัติเปลี่ยนแปลงการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุรายละ 6 เดือน เป็นจำนวน 2 งวดๆละ 1,800 บาท และในปี พ.ศ.2546 งบประมาณเบี้ยยังชีพไปที่กรมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ในปัจจุบันภารกิจต่างๆ เกี่ยวกับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ถือปฏิบัติตามนโยบายกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการแทนสำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 กำหนดสิทธิของ

ผู้สูงอายุฯ เรื่องของการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นโดยทั่วถึงและเป็นธรรม ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานรับผิดชอบทั้งนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ฐานะเป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 โดยการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนข้อมูลกับกระทรวงมหาดไทยเพื่อเป็นฐานข้อมูลเบื้องต้น ในการนำข้อมูลไปกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสอดคล้องกับการประชุมคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ ครั้งที่ 4/2552 วันที่ 21 พฤษภาคม 2552 ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 หมวด 4 งบประมาณและวิธีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแก่ผู้มีสิทธิตามระเบียบ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายเป็นเงินสดหรือโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารในนามผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นรายเดือนภายในวันที่ 10 ของทุกเดือน จากระเบียบดังกล่าววัตถุประสงค์เพื่อช่วยบรรเทาหรือแบ่งเบาความเดือดร้อนของผู้สูงอายุให้ได้รับเบี้ยยังชีพ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวันและประหยัดค่าใช้จ่าย ปัจจุบันเทศบาลเมืองเดชอุดม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ได้จัดเจ้าหน้าที่และบุคลากรของเทศบาลตำบลเมืองปักให้บริการถึงหมู่บ้าน เพราะผู้สูงอายุเดินทางลำบากหรือเกิดการเจ็บป่วย เทศบาลเมืองปักจึงปรับแผนการบริการ โดยจัดเจ้าหน้าที่และบุคลากรออกให้บริการถึงหมู่บ้านและไม่มีค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น (อดีตผู้รับเบี้ยยังชีพต้องจ่ายค่าธรรมเนียมให้เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. ที่ออกมาให้บริการรายการละ 20 บาท) เพื่อให้เข้าถึงการบริการอย่างแท้จริงและให้ประชาชนผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้รับประโยชน์อย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริหารจัดการด้านการสงเคราะห์ของเทศบาลเมืองเดชอุดม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ของเทศบาลเมืองเดชอุดม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริหารจัดการให้การสงเคราะห์ ศึกษากรณีเทศบาลเมืองเดชอุดม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานีในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการให้การสงเคราะห์ผู้สูงอายุ และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์ผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองเดชอุดม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานีเพื่อจะได้นำเสนอคณะผู้บริหารพิจารณาเป็นแนวทางปรับปรุงการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาต่อไปผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าโดยลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยได้แก่ผู้สูงอายุที่ได้รับบริการตามทะเบียนประวัติผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองเดชอุดม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานีทั้งหมด 2,000 คน

2. การสุ่มตัวอย่าง (Samples) ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้สูงอายุมารับเบี้ยยังชีพด้วยตัวเอง ของเทศบาลเมืองเดชอุดม อำเภอดุขอุดม จังหวัดอุบลราชธานีจำนวน 322 คน จากตารางกำหนดขนาดตัวอย่าง ของ (Robert V. Krejcie and Eayrle W. Morgan, 1970)

เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือ

ในการศึกษาวิจัยผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (Standardized Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบไปด้วย

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเป็นมาตรส่วนประมาณค่าแบ่งออกเป็นทั้งหมด 5 ช่วงและแต่ละช่วงได้กำหนดเป็นค่าคะแนนดังนี้

ตอบมากที่สุด หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด มีค่าคะแนนเท่ากับ 5

ตอบมาก หมายถึง พึงพอใจมาก มีค่าคะแนนเท่ากับ 4

ตอบปานกลาง หมายถึง พึงพอใจปานกลาง มีค่าคะแนนเท่ากับ 3

ตอบน้อย หมายถึง พึงพอใจน้อย มีค่าคะแนนเท่ากับ 2

ตอบน้อยที่สุด หมายถึง ไม่พึงพอใจ มีค่าคะแนนเท่ากับ 1

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่นอกเหนือจากคำถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงจากเชี่ยวชาญและผ่านการทดสอบจนได้ค่าความเที่ยงตรงตามที่กำหนดแล้วไปเก็บข้อมูล โดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ โดยนำแบบสอบถามไปสอบถามและสังเกตกลุ่มตัวอย่างกับผู้สูงอายุที่ได้รับบริการตามทะเบียนประวัติผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองเมืองปัก ใน 16 ชุมชน โดยชุมชนที่ 1 – 10 ชุมชนละ 25 ตัวอย่าง ชุมชนที่ 11 – 16 ชุมชนละ 12 ตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 322 คน ก่อนดำเนินการได้แจ้งให้กลุ่มตัวอย่างได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัยและอธิบายถึงขั้นตอนในการตอบแบบสอบถามแล้วรับกลับเมื่อกรอกข้อมูลถูกต้องแล้ว

การประมวลผลข้อมูล

การประมวลผลข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อคำนวณค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำค่าที่ได้มาสรุปอภิปรายผล โดยแยกออกเป็นสามส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลรายละเอียดส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติคำนวณหาค่าร้อยละมาสรุปเพื่อใช้บรรยายลักษณะทั่วไปตามแบบสัมภาษณ์สอบถามของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อการบริหารจัดการให้การสงเคราะห์ ใช้สถิติคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคะแนน เพื่อหาค่าความพึงพอใจโดยแบ่งระดับคะแนนเป็น 5 ช่วง และเสนอผลการวิเคราะห์

ส่วนที่ 3 เป็นการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์ ใช้สถิติคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคะแนน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม (Two Sample Test : t-test) สำหรับตัวแปรที่เป็นเพศและอายุและความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA : F-test) ในการเปรียบเทียบตัวแปรตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป สำหรับตัวแปรที่ระดับการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วนำไปนำวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และผลการวิเคราะห์นำไปใช้อธิบายเพื่อสรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ โดยกำหนดช่วงคะแนนรวมที่ได้นำมาหาค่าเฉลี่ยและกำหนดความหมาย ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายความว่า	มากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายความว่า	มาก
2.51 – 3.50	หมายความว่า	ปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายความว่า	น้อย
1.00 – 1.50	หมายความว่า	น้อยที่สุด

ในการดำเนินการศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้แจ้งให้นายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นการล่วงหน้าแล้ว

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานคือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาเรื่องความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริหารจัดการให้การสงเคราะห์ ศึกษากรณีเทศบาลเมืองเดชอุดม อำเภอดงเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี ในครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 61.11) มีอายุระหว่าง 60 – 70 ปี (ร้อยละ 74.53) จบการศึกษา ระดับไม่เกินประถมศึกษา (ร้อยละ 34.78)

ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริหารจัดการให้การสงเคราะห์

ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริหารจัดการให้การสงเคราะห์ในด้านบุคลากรในภาพรวม ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ข้อ ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ข้อ และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ จากทั้งหมด 12 ข้อ ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ บุคลากรเทศบาลมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน ผู้บริหารเทศบาลมีความจริงใจในการปฏิบัติงาน และการประกาศรายชื่อผู้ได้รับการช่วยเหลือเป็นไปอย่างโปร่งใส รองลงมา คือ บุคลากรเทศบาลมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน บุคลากรเทศบาลมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ส่วนประเด็นที่ประชาชนมีความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ บุคลากรของหน่วยงานอื่นที่ร่วมให้บริการ เช่น สาธารณสุขโรงพยาบาล ฯลฯ มีความเหมาะสมในการปฏิบัติงาน

ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริหารจัดการให้การสงเคราะห์ในด้านงบประมาณในภาพรวมพบว่าผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในระดับเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ข้อ จากทั้งหมด 6 ข้อ ประเด็นที่ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นแบบขั้นบันไดมีความจำเป็นและมีความสำคัญกับผู้สูงอายุ รองลงมา คือ การจ่ายเบี้ยยังชีพตรงตามเวลาที่กำหนดส่วนประเด็นที่ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ งบประมาณของเทศบาลในการช่วยเหลือมีเพียงพอ

ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริหารจัดการให้การสงเคราะห์ในด้านวัสดุ อุปกรณ์ ในภาพรวมพบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ จากทั้งหมด 9 ข้อ ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สนามกีฬา ลานกีฬามีเพียงพอรองลงมา คือ ช่วยเหลือในรูปของการมอบถุงยังชีพ ส่วนประเด็นที่ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องออกกำลังกายมีเพียงพอ

ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริหารจัดการในการสงเคราะห์ในการจัดการในการจัดการในภาพรวมพบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ จากทั้งหมด 8 ข้อ ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครอบคลุมมีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ รองลงมา คือ วัดมีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือผู้สูงอายุส่วนประเด็นที่ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้สูงอายุมีความมั่นคงในชีวิต รายละเอียดดังนี้

1. ด้านบุคลากร

1.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริหารจัดการให้การสงเคราะห์ ในด้านบุคลากร ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ข้อ ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 6 ข้อ และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ จากทั้งหมด 12 ข้อ ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ บุคลากรเทศบาลมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน ผู้บริหารเทศบาลมีความจริงใจในการปฏิบัติงาน และการประกาศรายชื่อผู้ได้รับการช่วยเหลือเป็นไปอย่างโปร่งใส รองลงมา คือบุคลากรเทศบาลมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานบุคลากรเทศบาลมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ประเด็นที่ประชาชนมีความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ บุคลากรของหน่วยงานอื่นที่ร่วมให้บริการ เช่น สาธารณสุขโรงพยาบาล ฯลฯ มีความเหมาะสมในการปฏิบัติงาน

1.2 เปรียบเทียบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของผู้สูงอายุในการให้การสงเคราะห์ จำแนกตามเพศ ด้านบุคลากรผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์ จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจแตกต่างกันในข้อ บุคลากรของหน่วยงานอื่นที่ร่วมให้บริการ เช่น สาธารณสุข โรงพยาบาล ฯลฯ มีความเหมาะสมในการปฏิบัติงาน

1.3 เปรียบเทียบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของผู้สูงอายุในการให้การสงเคราะห์ จำแนกตามอายุด้านบุคลากร ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม ($t = \text{test}$) ในภาพรวมพบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์ จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์แตกต่างกัน ในข้อ ผู้บริหารเทศบาลมีความจริงใจในการปฏิบัติงาน ข้อประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการประชุมออกความคิดเห็น และข้อการประกาศรายชื่อผู้ได้รับการช่วยเหลือเป็นไปอย่างโปร่งใส

1.4 เปรียบเทียบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของผู้สูงอายุในการให้การสงเคราะห์ จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านบุคลากรดำเนินการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(F-test) ในภาพรวมพบว่าผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์แตกต่างกัน ในข้อบุคลากรเทศบาลมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน ข้อผู้บริหารเทศบาลมีความจริงใจในการปฏิบัติงาน ข้อผู้บริหารท้องถิ่นออกเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ ข้อสมาชิกสภาเทศบาลออกเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ ข้อผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการดำเนินการให้การช่วยเหลือ และข้อการประกาศรายชื่อผู้ได้รับการช่วยเหลือเป็นไปอย่างโปร่งใส

2. ด้านงบประมาณ

2.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริหารจัดการให้การสงเคราะห์ ในด้านงบประมาณพบว่าผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ข้อ จากทั้งหมด 6 ข้อ ประเด็นที่ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นแบบขั้นบันไดมีความจำเป็นและมีความสำคัญกับผู้สูงอายุ รองลงมา คือ การจ่ายเบี้ยยังชีพตรงตามเวลาที่กำหนด ส่วนประเด็นที่ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ งบประมาณของเทศบาลในการช่วยเหลือมีเพียงพอ

2.2 เปรียบเทียบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของผู้สูงอายุในการให้การสงเคราะห์ จำแนกตามเพศ ด้านงบประมาณ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม ($t = \text{test}$) ในภาพรวมพบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์ จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีความสัมพันธ์ต่อการให้การสงเคราะห์จำแนกตามอายุ ด้านบุคลากร ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม ($t = \text{test}$) ในภาพรวมพบว่าผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์ จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์แตกต่างกัน ในข้อ การจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นเงินเดือนแบบขั้นบันได มีความจำเป็นและมีความสำคัญกับผู้สูงอายุ ข้อจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นเงินสดทุกเดือนแบบขั้นบันได และข้อจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นงวด 6 เดือน แบบขั้นบันได

2.4 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีความสัมพันธ์ต่อการให้การสงเคราะห์จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านงบประมาณ ดำเนินการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F – test) ในภาพรวมพบว่าผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์แตกต่างกัน ในข้อการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และข้อการจ่ายเบี้ยยังชีพตรงตามเวลาที่กำหนด

3. ด้านวัสดุอุปกรณ์

3.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริหารจัดการให้การสงเคราะห์ในด้านวัสดุ อุปกรณ์ในภาพรวมพบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ จากทั้งหมด 9 ข้อ ประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ สนามกีฬา ลานกีฬา มีเพียงพอรองลงมา คือ ช่วยเหลือในรูปของการมอบถุงยังชีพ ส่วนประเด็นที่ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องออกกำลังกายมีเพียงพอ

3.2 เปรียบเทียบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของผู้สูงอายุในการให้การสงเคราะห์จำแนกตามเพศ ด้านวัสดุอุปกรณ์ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม (t-test) ในภาพรวมพบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์แตกต่างกันในข้อ ช่วยเหลือในด้านจิตใจ ฟังเทศจากพระสงฆ์ชั้นผู้ใหญ่

3.3 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีความสัมพันธ์ต่อการให้การสงเคราะห์จำแนกตามอายุ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม (t = test) ในภาพรวมพบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์ จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในข้อ การจัดทัศนศึกษาดูงานศาสนสถานนอกสถานที่

3.4 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีความสัมพันธ์ต่อการให้การสงเคราะห์จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ดำเนินการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F = test) ในภาพรวมพบว่าผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์แตกต่างกันในข้อ วัสดุอุปกรณ์เครื่องออกกำลังกายมีเพียงพอ

4. ด้านการจัดการ

4.1 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีความสัมพันธ์ต่อการให้การสงเคราะห์จำแนกตามเพศ ด้านการจัดการ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม (t =

test) ในภาพรวมพบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์ จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจที่แตกต่างกันในข้อวัดที่สำคัญในการช่วยเหลือผู้สูงอายุและข้อจาริตประเพณีมีส่วนสำคัญให้ผู้สูงอายุมีชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

4.2 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีความสัมพันธ์ต่อการให้การสงเคราะห์จำแนกตามอายุ ด้านการจัดการ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม ($t = test$) ในภาพรวมพบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์ จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์แตกต่างกัน ในข้อ ครอบครัวมีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจต่อการให้บริการ

4.3 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีความสัมพันธ์ต่อการให้การสงเคราะห์จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ดำเนินการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ($F = test$) ในภาพรวมพบว่าผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์แตกต่างกันในข้อ วัสดุอุปกรณ์เครื่องออกกำลังกายมีเพียงพอ

4.4 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่มีความสัมพันธ์ต่อการให้การสงเคราะห์จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการจัดการ ดำเนินการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ($F = test$) ในภาพรวมพบว่าผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussions)

การศึกษาความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริหารจัดการให้การสงเคราะห์ ศึกษากรณีเทศบาลเมืองเดชอุดม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานีรายละเอียดตามดังนี้

การให้การสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสทางสังคมโดยเฉพาะผู้สูงอายุเป็นหน้าที่หนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับการถ่ายโอนจากรัฐบาลและเป็นหน้าที่ที่นับวันจะมีความสำคัญยิ่งขึ้น ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของสังคม อัตราการเกิดของประชากรลดลง ประชากรในวัยสูงอายุเพิ่มมากขึ้น การศึกษาในครั้งนี้นี้ก็เพื่อต้องการให้ทราบข้อเท็จจริงเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งจากสรุปผลการศึกษาค้นคว้าทำให้ทราบว่า การให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องและใช้ทรัพยากรในการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพ

1. ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริหารจัดการให้การสงเคราะห์ ในด้านบุคลากรผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้งนี้ก็เป็นผลมาจากแนวนโยบายของรัฐ ตลอดจนของผู้บริหารเทศบาลที่ถือว่าการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางสังคมในชุมชนซึ่งรวมทั้งผู้ด้อยโอกาสกลุ่มอื่น ๆ เช่น ผู้พิการ เด็กถูกทอดทิ้งและผู้ติดเชื้อเอดส์ เป็นนโยบายสำคัญลำดับแรก ๆ ในการแก้ไขและจากสรุปผลการศึกษาก็เห็นได้ว่าประเด็นที่ประชาชนพึงพอใจมากที่สุดคือ คือ บุคลากรเทศบาลมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน

และรองลงมา คือ ผู้บริหารเทศบาลมีความจริงใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งก็เป็นไปตามแนวนโยบายของผู้บริหารเทศบาล สำหรับในด้านงบประมาณผู้สูงอายุมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ก็สืบเนื่องมาจากเทศบาลมีภารกิจหน้าที่หลายด้านที่ต้องจัดสรรงบประมาณไปดำเนินการในส่วนอื่น ๆ ซึ่งจะต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กันจึงทำให้งบประมาณในส่วนนี้ลดลงไปบ้าง แต่อย่างไรก็ตามก็ถือว่าสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเรียบร้อย และในด้านวัสดุ อุปกรณ์ ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้งนี้นอกจากที่เทศบาลจะดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพแบบขั้นบันได แล้วยังมีการให้การสงเคราะห์ในรูปแบบอื่น เช่น จัดหาเครื่องออกกำลังกาย จัดตั้งกลุ่มชมรมผู้สูงอายุและจัดการในเรื่องของจิตใจ การมีส่วนร่วมในสังคม ซึ่งจะเห็นได้จากการที่ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจมากที่สุดในหัวข้อ ช่วยเหลือในด้านจิตใจพึ่งพาอาศัยจากประสงค์ชั้นผู้ใหญ่ ส่วนในด้านการจัดการ ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในรับมาก ทั้งนี้เทศบาลได้ใช้ทรัพยากรทางการบริหารทุกอย่างที่มีให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด รวมทั้งบูรณาการร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ในการให้การช่วยเหลือ ซึ่งจะเห็นได้จากผู้สูงอายุมีความพึงพอใจมากที่สุดในหัวข้อมีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือ

2. การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการให้การสงเคราะห์ผู้สูงอายุจำแนกตามคุณลักษณะของบุคคล เป็นการศึกษาให้ทราบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งจากการศึกษาพบว่าในภาพรวมผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจในการบริหารจัดการในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ไม่แตกต่างกัน ผู้สูงอายุที่มีอายุต่างกันพบว่าในภาพรวมมีความพึงพอใจในการบริหารจัดการในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ ไม่แตกต่างกัน และผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาต่างกันพบว่าในภาพรวมมีความพึงพอใจในการบริหารจัดการในด้านวัสดุอุปกรณ์และด้านการจัดการไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้สูงอายุที่มีเพศแตกต่างกันมีความพึงพอใจที่แตกต่างกันในด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ ทั้งนี้สืบเนื่องจากการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ เทศบาลถือเป็นนโยบายสำคัญและสนับสนุนให้องค์กรอื่นในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการ เช่น ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน กรรมการชุมชน หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องรวมทั้งวัดซึ่งเป็นที่พักพิงที่สำคัญของผู้สูงอายุ

3. การบริหารจัดการให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองเมืองปัก นอกจากจะให้การช่วยเหลือในด้านการจ่ายเบี้ยยังชีพแล้ว ยังให้การช่วยเหลือในด้านอื่น เช่น ในเรื่องของการส่งเสริมสุขภาพ รักษาพยาบาลเบื้องต้น แจกเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็น ให้รวมกลุ่มจัดกิจกรรมร่วมกัน ให้การช่วยเหลือทางด้านจิตใจ ศาสนา ให้ผู้สูงอายุเกิดความรู้สึกที่ไม่ถูกทอดทิ้ง และให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข อยู่อย่างมีศักดิ์ศรีและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ตามตัวชี้วัดขั้นพื้นฐาน (Primary Indicators) ซึ่งเป็นมาตรฐานในการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ จากการสังเกตผู้สูงอายุส่วนมากมีบุตรหลายคนแต่มีเพียงบุตรบางคนเท่านั้นที่ให้การดูแล และในส่วนที่เป็นความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้สูงอายุอยากให้เทศบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรม เพื่อให้ผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากขึ้น เช่น วันผู้สูงอายุเพื่อให้บุตรหลานมาเยี่ยมเยียนต้องการให้เทศบาลเพิ่มเบี้ยยังชีพต่อเดือนมากขึ้นให้เพียงพอในการดำรงชีวิต

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ควรส่งเสริมให้ถือเป็นนโยบายสำคัญของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการ

ให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุในชุมชน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งจะเห็นได้จากผลการศึกษาที่ว่าผู้สูงอายุมีความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพเป็นเงินเดือน มีความจำเป็นและมีความสำคัญกับผู้สูงอายุ

2. ควรสนับสนุนให้องค์กรชุมชน เช่น คณะกรรมการชุมชน ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้าน วัด เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการช่วยเหลือผู้สูงอายุในชุมชน ของตนเอง โดยเห็นได้ผลการศึกษาของผู้สูงอายุที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุดในช่วงที่มีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ

3. ควรนำผลการศึกษาวิจัยไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการในการให้การส่งเสริมผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเห็นได้จากการศึกษาในประเด็นที่ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในข้อบุคลากรเทศบาลมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน ข้อผู้บริหารเทศบาลมีความจริงใจในการปฏิบัติงาน ข้อผู้บริหารท้องถิ่นออกเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ ข้อสมาชิกสภาเทศบาลออกเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ ข้อผู้สูงอายุมีส่วนร่วมในการดำเนินการให้การช่วยเหลือ และข้อการประกาศรายชื่อผู้ได้รับการช่วยเหลือเป็นไปอย่างโปร่งใส

4. ควรมีการเผยแพร่ผลการศึกษาวิจัยให้กับประชาชนหน่วยงานอื่น หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อทราบและเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหาร และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ โดยจะเห็นได้จากการที่ผู้สูงอายุมีระดับความพึงพอใจในระดับมากในข้อบุคลากรของหน่วยงานอื่นที่รวมให้บริการ เช่น สาธารณสุข โรงพยาบาล มีความเหมาะสมข้อศูนย์ส่งเสริมสุขภาพประจำหมู่บ้านมีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน และข้อประชาชนในชุมชนมีส่วนในการประชุมออกความคิดเห็น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยในเรื่องดังกล่าวนี้ในกลุ่มตัวอย่างอื่น หรือ สถานที่อื่นเพื่อพัฒนาเป็นองค์ความรู้ สำหรับศึกษาและนำไปใช้ประโยชน์พัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้สูงอายุเป็นปัญหาที่จะต้องเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรในสังคม ซึ่งในการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการจะต้องมีการดำเนินการไปพร้อมๆ กัน เช่น หน่วยงานองค์กรปกครองส่วน

2. ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยเรื่องการให้การส่งเสริมผู้ด้อยโอกาสทางสังคมกลุ่มอื่นๆ เช่น ผู้พิการ กลุ่มผู้ต่อเชื้อเอดส์ เด็กถูกทอดทิ้ง เพื่อรวบรวมพัฒนาเป็นองค์ความรู้ สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาในภาพรวม ซึ่งจากข้อเท็จจริงซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ของเทศบาลเมืองเดชอุดม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานียังมีผู้ด้อยโอกาสทางสังคมจะต้องรับผิดชอบตามอำนาจหน้าที่

ผลการสรุปการค้นคว้าสารนิพนธ์และข้อเสนอแนะข้างต้นของผู้ศึกษาค้นคว้าสารนิพนธ์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการจัดทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้ที่ได้อ่านงานค้นคว้าสารนิพนธ์ และมีประโยชน์ต่อผู้บริหารเทศบาลในการปรับปรุงบริหารจัดการให้การส่งเสริมผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุรวมถึงประชาชนในภาพรวมต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). *การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- กัมพล กล่ำสีทอง. (2554). *การศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลลิเกา อำเภอลิเกา จังหวัดตรัง. การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*.
- นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2544). *การปกครองท้องถิ่นฝรั่งเศส*. กรุงเทพฯ: สถาบันนโยบายศึกษา.
- ไพโรจน์ สุนทรสาคร. (2550). *ความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการบริหารจัดการให้การสงเคราะห์ ศักยภาพเทศบาลตำบลด่านขุนทด. การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยการปกครอง มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2548). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ แนวสู่การศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. สมุทรปราการ: เดชกมลออฟเซต.
- สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ. (2550). *คู่มือการดำเนินงานอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.)*. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2549). *สวัสดิการผู้สูงอายุแนวคิดและวิธีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ก๊อปปี้ (ประเทศไทย) จำกัด.
- อุทัย เลาหิเชียร. (2540). *รัฐประศาสนศาสตร์ ลักษณะวิชาและมิติต่าง ๆ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมอธรรม.